Vastine eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyynnön mukaisesti kantelun kohteena olevasta asiasta.

Selvitys poistumisestani kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026 / Pirkka Aalto (KD)

Sitoutumattomat (YKY) ja perussuomalaiset (PS) eli allekirjoittamisjärjestyksessä Veikko Niemelä, Vesa Ahola, Tiina Karppinen, Kari-Antti Virkkula, Jarmo Palojärvi, Juhana Kelloniemi ja Henna Jyrkkä jättivät 30.9.2025 valtuustolle aloitteen kaupunginhallituksen puheenjohtajiston erottamiseksi epäluottamuksen perusteella. Koska Virkkula (YKY) ja Kelloniemi (PS) kuuluivat itse puheenjohtajistoon, oli aloite suunnattu selvästi pelkästään kaupunginhallituksen puheenjohtajaa Heikki Nivalaa (keskusta) vastaan. Valtuustoaloitteen johdosta perustettiin 28.10.2025 tasaisen äänestyksen jälkeen, ja puheenjohtaja Sirpa Masalin-Iivarin (YKY) äänen ratkaistessa, tilapäinen valiokunta selvittelemään asiaa. Itse jätin päätöksestä eriävän mielipiteen, koska mielestäni koko aloite oli aiheeton ja tilapäisen valiokunnan perustaminen pelkkää ajan- ja rahanhukkaa kaupungille.

Valtuuston kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin asiakohtana §63 tilapäisen valiokunnan raportti ja esitys kaupunginvaltuustolle. Esityslistan mukaisesti ”Tilapäinen valiokunta esitti valtuustolle päätettäväksi:

1. todeta tilapäisen valiokunnan suorittaneen valmistelutyönsä huolellisesti ja riittävästi asiaa selvittäen,

2. merkitä tiedoksi ja huomioon otettavaksi kaupunginhallituksen ja asianosaisten lausunnot,

3. kaupunginhallituksen puheenjohtajiston nauttimasta luottamuksesta valiokunnan laatiman selvityksen perusteella.”

Tilapäisen valiokunnan raportissa ei todettu kaupunginhallituksen puheenjohtajan Heikki Nivalan (kesk) tehneen mitään sellaista, joka olisi ollut peruste hänen syrjäyttämiseensä puheenjohtajan paikalta. Varapuheenjohtajien Juhana Kelloniemen (PS) ja Kari-Antti Virkkulan (YKY) toiminnasta löytyi kylläkin moitittavaa. Itse kaupunginhallituksen kokouksissa läsnä olleena ja Nivalan toimintaa seuranneena olin sitä mieltä, että hänen toimintansa oli asiallista, reilua ja tasapuolista, ja olin myös kertonut näkemykseni valiokunnalle.

Silti Tilapäisen valiokunnan raportista huolimatta Veikko Niemelä (YKY) esitti, että:

”- Valtuusto toteaa, että kaupunginhallituksen puheenjohtajisto on menettänyt luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvityksen ja asianosaisten lausuntojen perusteella.

- Valtuusto erottaa kuntalain 34 §:n nojalla kaupunginhallituksen puheenjohtajiston.

- Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1, 2, 3 ja 4 osalta kokouksessa ennen uusien puheenjohtajien valintaa.

- Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja 1 ja 2 varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2026 - 2027.”

Niemelän esitystä kannatti Vesa Ahola (PS).

Kokoukseen siis tuotiin esitys hallituksen puheenjohtajiston erottamisesta ja uuden valitsemisesta ilman että tilapäisen valiokunnan raportti antoi tähän mitään syytä. Kukaan ei myöskään ollut valmistellut tällaista äänestystä, eli edes valiokunnassa tai kaupunginhallituksen kokouksissa ei ollut kartoitettu sitä, mitä tällaisesta epäluottamusäänestyksestä seuraisi. Erotettaisiinko puheenjohtajisto kokonaan hallituksesta vai äänestettäisiinkö vain siitä, ovatko he enää kelvollisia puheenjohtajistoon? Siitäkään ei ollut etukäteen tietoa, että voitaisiinko samat henkilöt valita takaisin puheenjohtajistoon, vai pitäisikö puheenjohtajisto valita muiden hallituksen jäsenten keskuudesta. Tässä vaiheessa osa valtuutetuista esitti aikalisää ja asian palauttamista uuteen valmisteluun, jotta mahdollinen vaali voitaisiin valmistella paremmin.

Koska esityksen puheenjohtajiston erottamisesta teki Veikko Niemelä (YKY) ja sitä kannatti Vesa Ahola (PS) ja äänestyksessä kokouksen jatkamista kannattivat myös Paula Alatalo (PS), Kauko Jaakkola (vas), Henna Jyrkkä (YKY), Tarja Kaisanlahti (kesk), Tiina Karppinen (PS), Jesse Kerkelä (PS), Risto Korkalo (SDP), Sari Leinonen (YKY), Sirpa Masalin-Iivari (YKY), Suvi Nampajärvi (kesk), Kati Pelkonen (YKY), Anita Ruokamo (kesk) ja Kari-Antti Virkkula (YKY) oli siitä helppo päätellä, että tarkoitus oli selvästi äänestää ykköspuheenjohtajan paikasta. Eli käytännössä kohteena oli Heikki Nivala. Sitoutumattomat ja perussuomalaiset olivat siis nyt äänestyttämässä keskustalle sopimusneuvotteluissa luvattua kaupunginhallituksen ykköspuheenjohtajan paikkaa muutaman muun valtuutetun tuella.

Koska edes kysyttäessä Veikko Niemelä ja muut kokouksen jatkamista kannattaneet - eli yhteensä 15 valtuutettua - eivät suostuneet kertomaan, ketä he aikoivat äänestää puheenjohtajaksi Nivalan tilalle, en uskaltanut ottaa riskiä, että kaupunginhallituksen puheenjohtajaksi nousisi tässä samassa kokouksessa esim. Juhana Kelloniemi tai Kari-Antti Virkkula, jotka kuitenkin olivat alusta asti olleet tämän koko prosessin puuhamiehiä ja valtuustoaloitteen laatijoita. Niinpä poistuin kokouksesta ja toivoin, että sitä ei enää jatkettaisi näin sekavassa tilanteessa.

Itse olin sitoutunut luottamuspaikkaneuvotteluissa yhdessä tekemäämme sopimukseen ja Kemijärvellä totuttuun tapaan, että muiden ryhmien luottamuspaikkoihin ei puututa. Kaupunginhallituksen puheenjohtajuus kuului kuntavaaleissa eniten ääniä saaneelle puolueelle eli keskustalle. Nyt sitoutumattomat, perussuomalaiset ja nämä muutamat muut valtuutetut olivat selvästi - ja ilman mitään konkreettisia esille tuomiaan perusteita - kaappaamassa kaupunginhallituksen puheenjohtajuutta jollekin salassa pitämälleen, mutta selvästi yhdessä sopimalleen henkilölle. Nivalalla oli kuitenkin takanaan yhä myös keskustan kunnallisjärjestön yksimielinen tuki, ja itse olin valmis kunnioittamaan myös sitä.

Näin ollen voin hyvällä omatunnolla todeta, että minulla oli kokouksesta poistumiselleni täysin asiallinen syy! Kokouksesta poistuminen oli ainoa tapa, jolla pystyin vaikuttamaan siihen, että mielestäni täysin asiatonta - hyvin ja asiallisesti toimineen kaupunginhallituksen ykköspuheenjohtajan syrjäyttämistä - ei tapahtunut tässä kokouksessa. Itse koin tällaisen vallankaappausyrityksen demokratian vastaiseksi, ja toimin kuten näin sillä hetkellä parhaaksi toimia. Olen julkisesti kertonut poistumiseni syyn, ja olen saanut omilta äänestäjiltäni siitä pelkästään kiitosta. En siis kadu sitä, että poistuin kokouksesta, vaan otan vastaan ne mahdolliset sanktiot, jota valtuustoryhmien välisen sopimusten kunnioittamisesta, keskustan kunnallisjärjestön mielipiteen kunnioittamisesta ja hallituksen puheenjohtajana hyvin toimineen Heikki Nivalan puolustamisesta itselleni seuraa.

10.6.2026 pidetyssä jatkokokouksessa jo tiesimme, että Heikki Nivalan tilalle hallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi esitettäisiin Anita Ruokamoa – sillä hetkellä jo koko valtuuston pienimmän valtuustoryhmän edustajaa. Siinä kokouksessa viisitoista valtuutettua äänesti Anita Ruokamon (Demokraattinen Keskusta) kaupunginhallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi rikkoen samalla valtuustoryhmien välisen sopimuksen luottamuspaikkajaosta.

Nyt kaupunginhallitus on käynnistänyt kokouksesta poistumisestani rikostutkinnan. Tämän poliisitutkinnan ja samoin tämän kyseisen selvitys- ja lausuntopyynnön takana ovat ne samat tahot, jotka syrjäyttivät tekaistuilla ja valheellisilla perusteilla Heikki Nivalan kaupunginhallituksen puheenjohtajan paikalta ja jotka nostivat tilalle Anita Ruokamon, joka oli valtuustoryhmien sopimuksen mukaan saamassa ko. paikan vasta kesällä 2027. Todellisuudessa tämän tarinan roistoja ovat valtuustosaliin jääneet vallankaappaajat, ja sankareita me, jotka poistuimme. Näin tämä tullaan vielä tulevissa historiikeissa muistamaan, ja näin myös valtaosa kemijärveläisistä tämän tapahtumaketjun ymmärtää. Siksi(kin) koen todella loukkaavaksi vastata tällaiseen selvityspyyntöön, jossa minun käyttäytymistäni leimataan ”epäasialliseksi”.

Kemijärvellä 14.10.2026

Pirkka Aalto (KD)

Kemijärven kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Kemijärven kaupunki
Saap. 19.10.2026
Dn:o 327/00.00.01.01/2026

SELVITYS EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHELLE

Vastaanottaja: Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Asia / Diaarinumero: EOAK/6252/2026 / Selvityspyyntö kanteluasiassa (Kauko Jaakkolan kantelu koskien Kemijärven kaupunginvaltuutettujen menettelyä 13.5.2026)
Päivämäärä: 15.10.2026

Selvityksen antaja: Timo Alaräisänen, kaupunginvaltuutettu, Kemijärven kaupunki

Osoite ja yhteystiedot: Vanhatie 22, 98440 Kallaanvaara, 040-1951998, timo.alaraisanen@gmail.com

1. Asia ja selvityksen tausta

Eduskunnan oikeusasiamies on 17.8.2026 päivätyllä kirjeellään (EOAK/6252/2026) pyytänyt selvitystä Kauko Jaakkolan tekemästä kantelusta, jossa arvostellaan Kemijärven kaupunginvaltuutettujen menettelyä poistua kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026.

Annan osaltani seuraavan selvityksen tapahtumien kulusta, omasta menettelystäni sekä oikeudellisesta arviosta.

2. Tapahtumat kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.5.2026

Kemijärven kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin "Tilapäisen valiokunnan raporttia ja esitystä kaupunginvaltuustolle" KV 13.5.2026.

Asian käsittelyn yhteydessä valtuustossa nousi esiin merkittäviä kysymyksiä ja epäselvyyksiä asian valmistelun asianmukaisuudesta ja riittävyydestä.

Kokouksessa tehtiin esitys asian käsittelyn siirtämisestä seuraavaan kokoukseen valmistelun täydentämiseksi, mutta esitys ei saanut riittävää kannatusta.

Syntyneessä tilanteessa poistuin kokouksesta kesken kyseisen asiakohdan käsittelyn. Menettelystäni totean seuraavat tosiseikat:

1. **Poistumisesta ilmoittaminen:** En poistunut kokouksesta ilmoittamatta. Tein poistumisestani kokouksen normaalin käytännön ja hallintosäännön mukaisen kirjallisen ilmoituksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjanpitäjälle, ja poistumisen syyksi merkittiin vakiintuneen kirjaustavan mukaisesti "MUU SYY".
2. **Yksilöllinen päätös:** Poistumiseni oli oma itsenäinen ratkaisuni siinä tilanteessa vallinneiden olosuhteiden takia. Vaikka kokouksesta poistui samanaikaisesti muitakin valtuutettuja, toimintaani tulee arvioida puhtaasti oman menettelyni perusteella eikä kollektiivisesti.
3. **Tarkoitusperät:** Poistumiseni tarkoituksena ei ollut laiminlyödä valtuutetun tehtävää, lamauttaa valtuuston päätöksentekoa tai vältellä velvollisuuksiani.

3. Oikeudellinen arviointi ja vastine kantelun väitteisiin

Luottamushenkilön velvollisuudet ja kokouksesta poistuminen:
Kuntalain 69 §:n mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti. Vaikka pääsääntönä on velvollisuus osallistua toimielimen kokouksiin, luottamushenkilöllä on oikeus poistua kokouksesta asiallisen syyn perusteella (kuten kaupunginhallituksen valmistelussakin 8.6.2026 § 188 on todettu).

Asian valmistelussa ilmenneet puutteet ja poikkeuksellinen kokoustilanne johtivat arvioon, ettei asianmukaisen päätöksenteon edellytyksiä sillä hetkellä ollut. Ilmoitettu poistuminen oli tilanteessa perusteltu ratkaisu. Valtuuston päätösvaltaisuuden lakkaaminen (kuntalaki 103 §) useamman valtuutetun poistumisen seurauksena oli seurausta kokouksen kokonaistilanteesta ja valmisteluongelmista, ei yksittäisen valtuutetun tahallisesta pyrkimyksestä estää toimintaa.

Esteellisyyskysymykset (hallintolaki ja kuntalaki):
Oikeusasiamiehen selvityspyynnössä on nimenomaisesti viitattu esteellisyyttä koskeviin säännöksiin (kuntalaki 97 § ja hallintolaki 28 §). Ilmoitan selvyyden vuoksi, ettei osaltani ollut kyse hallintolain 28 §:n mukaisesta henkilökohtaisesta esteellisyydestä (jääviydestä), eikä poistumistani perusteltu esteellisyydellä. Mikäli olisin ollut asiassa esteellinen, minulla olisi ollut lakisääteinen velvollisuus poistua asian käsittelyn ajaksi. Koska kyse ei ollut esteellisyydestä, poistumisen syyksi merkittiin asianmukaisesti "MUU SYY".

4. Asian käsittely ja vireilläolo muissa viranomaisissa

Oikeusasiamiehen selvityspyynnön mukaisesti saatan oikeusasiamiehen tietoon, että asiaan liittyen on ryhdytty seuraaviin toimenpiteisiin ja asiassa on vireillä käsittelyjä:

1. **Kemijärven kaupunginhallitus:**
    - Käsitteli valtuustosta poistumista kokouksessaan 8.6.2026 § 188.
    - Päätti 22.6.2026 § 203 pyytää kuntalain 85 §:n mukaiset selvitykset kaikilta 13.5.2026 kokouksesta poistuneilta valtuutetuilta. Päätöksessä ei osaltani yksilöity mitään konkreettista velvollisuuksien vastaista tekoa.
    - Olen toimittanut kaupunginhallitukselle kirjallisen selvitykseni 14.8.2026 (oheistettu liitteenä).
2. **Poliisille tehty tutkintapyyntö:**
    - Kemijärven kaupunginhallitus on 24.8.2026 § 252 tehnyt valtuutettujen kokouksesta poistumisesta myös tutkintapyynnön poliisille.
    - Katson tutkintapyynnön tekemisen olevan täysin perusteeton toimenpide. Kokouksesta poistumisessa ja sitä seuranneessa päätöksenteon siirtymisessä on kyse puhtaasti kunnallisesta päätöksentekomenettelystä ja poliittisesta toiminnasta, johon ei liity minkäänlaista rikosoikeudellisesti moitittavaa menettelyä.

5. Johtopäätökset

Olen toiminut tilanteessa asiallisesti, avoimesti ja kunnan vakiintuneiden menettelytapojen mukaisesti ilmoittamalla poistumisestani kirjallisesti. Menettelyni ei riko kuntalakia, hallintolakia, hyvän hallinnon periaatteita eikä luottamushenkilön velvollisuuksia.

Katson, että Kauko Jaakkolan kantelussa esitetyt väitteet valtuutettujen epäasiallisesta toiminnasta ovat osaltani perusteettomia, eikä asia anna aihetta eduskunnan oikeusasiamiehen toimenpiteisiin.

Kemijärvellä 15.10.2026

Timo Alaräisänen
Kemijärven kaupunginvaltuutettu

Liitteet:

1. Timo Alaräisäsen selvitys Kemijärven kaupunginhallitukselle 14.8.2026

SELVITYS KEMIJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Asia: Kaupunginhallituksen päätös 22.6.2026 § 203 – selvitys valtuuston kokouksesta poistumisesta

Viitaten kaupunginhallituksen päätökseen 22.6.2026 § 203 annan osaltani seuraavan selvityksen 13.5.2026 pidetystä kaupunginvaltuuston kokouksesta.

Poistuin kyseisestä valtuuston kokouksesta kesken kokouksen. Ilmoitin poistumisestani kokouksen normaalin käytännön mukaisesti kirjallisesti, ja poistumisen syyksi merkittiin "MUU SYY".

Poistumiseni tapahtui sen asiakohdan käsittelyn yhteydessä, jonka käsittelyn aikana kokouksessa nousi esiin valmisteluun liittyviä kysymyksiä. Asian käsittelyyn liittynyt tilanne johti siihen, että useita valtuutettuja poistui kokouksesta ja kokous tämän seurauksena menetti päätösvaltaisuutensa. Asian käsittelyn siirtämistä seuraavaan valtuuston kokoukseen esitettiin, mutta esitys ei saanut riittävää kannatusta.

Haluan kuitenkin korostaa, että oma poistumiseni tulee arvioida itsenäisesti eikä ainoastaan sen perusteella, että samassa tilanteessa kokouksesta poistui useita muitakin valtuutettuja.

En ole poistunut kokouksesta tarkoituksena laiminlyödä valtuutetun tehtävää, vaikeuttaa valtuuston työskentelyä tai välttää päätöksentekoon osallistumista. Poistumiseni ei myöskään ollut ilmoittamaton, vaan siitä tehtiin kokouksen normaalin käytännön mukainen kirjallinen ilmoitus.

Kaupunginhallituksen 8.6.2026 § 188 valmistelutekstissä todetaan, että luottamushenkilöllä on pääsääntöisesti velvollisuus osallistua toimielimen kokouksiin, mutta että luottamushenkilö voi poistua kokouksesta, mikäli hänellä on siihen asiallinen syy. Samassa yhteydessä todetaan kuntalain 85 § edellytykseksi, että on syytä epäillä luottamushenkilön toimineen tehtävässään velvollisuuksiensa vastaisesti.

Omalla kohdallani en katso, että tapahtumista ilmenee sellaista menettelyä, jonka perusteella olisi aihetta katsoa minun toimineen luottamustoimessani velvollisuuksieni vastaisesti. Olen ilmoittanut poistumisestani asianmukaisesti ja poistumiseni tapahtui kokouksessa vallinneessa poikkeuksellisessa tilanteessa.

Pidän myös tärkeänä, että kuntalain 85 § soveltamisen edellytyksiä arvioidaan kunkin luottamushenkilön osalta yksilöllisesti. Pelkästään se, että useampi valtuutettu poistui samasta kokouksesta, ei mielestäni sellaisenaan osoita yksittäisen valtuutetun menetelleen velvollisuuksiensa vastaisesti.

Kaupunginhallituksen päätöksessä 22.6.2026 § 203 on pyydetty kuntalain 85 § mukainen selvitys kaikilta 13.5.2026 kokouksesta poistuneilta. Päätöksessä ei kuitenkaan osaltani yksilöidä, minkä konkreettisen menettelyn perusteella minun olisi epäilty toimineen velvollisuuksieni vastaisesti. Tämän vuoksi pidän tärkeänä todeta, että omalta osaltani poistuminen tapahtui ilmoitetusti ja tilanteessa, jossa kokouksessa oli muutenkin käynnissä poikkeuksellinen tapahtumakulku.

En pidä asianmukaisena johtopäätöstä, jonka mukaan pelkkä kokouksesta poistuminen tässä tilanteessa osoittaisi kuntalain 85 §ä tarkoitettua velvollisuuksien vastaista menettelyä.

Edellä esitetyn perusteella katson, että olen toiminut tilanteessa asianmukaisesti. Pyydän kaupunginhallitusta arvioimaan osaltani erikseen, onko asiassa olemassa kuntalain 85 §ä tarkoitettua perustetta epäillä velvollisuuksien vastaista menettelyä, ja ottamaan tämän selvityksen huomioon asian jatkokäsittelyssä.

Kemijärvellä 14.8.2026

Timo Alaräisänen

Kemijärven kaupunginvaltuutettu

Vastine eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyynnön mukaisesti kantelun kohteena olevasta asiasta.

Selvitys poistumisestani kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026 / Eino Meriläinen / Sdp

Taustana tapahtumille totean, että vaalien jälkeen kesäkuussa 2025 valtuustoryhmät pääsivät sopimukseen luottamushenkilöpaikka jaosta ja valtuusto hyväksyi paikat ja henkilöt eri elimiin yksimielisesti. Itse olin neuvottelijana sdp:n puolesta ja allekirjoitin sopimuksen. Kuitenkin jo kolmen kuukauden päästä sitoutumattomat (YKY) ja perussuomalaiset (PS) eli allekirjoittamisjärjestyksessä Veikko Niemelä, Vesa Ahola, Tiina Karppinen, Kari-Antti Virkkula, Jarmo Palojärvi, Juhana Kelloniemi ja Henna Jyrkkä jättivät 30.9.2025 valtuustolle aloitteen kaupunginhallituksen puheenjohtajiston erottamiseksi epäluottamuksen perusteella. Koska Virkkula (YKY) ja Kelloniemi (PS) kuuluivat itse puheenjohtajistoon, oli aloite suunnattu selvästi pelkästään kaupunginhallituksen puheenjohtajaa Heikki Nivalaa (keskusta) vastaan. Valtuustoaloitteen johdosta perustettiin 28.10.2025 tasaisen äänestyksen jälkeen, ja puheenjohtaja Sirpa Masalin-Iivarin (YKY) äänen ratkaistessa, tilapäinen valiokunta selvittelemään asiaa.

Tilapäinen valiokunta antoi lausuntonsa vapun alla 2025. Valiokunta ei ottanut kantaa puheenjohtajiston erottamiseksi. Itse valiokunnan jäsenenä en saatujen lausuntojen ja haastatteluiden perusteella löytänyt mitään tosiasiallista syytä kaupunginhallituksen pj:n erottamiseksi. Monet antoivat syyksi ns. ”poliittisen luottamuksen menettämisen” yksilöimättä todellista syyttä.

Ylimääräinen valtuuston kokous kutsuttiin koolle pikavauhtia jo 13.5.2026 käsittelemään asiakohtana §63 tilapäisen valiokunnan raporttia ja esitystä kaupunginvaltuustolle. Esityslistan mukaisesti ”Tilapäinen valiokunta esitti valtuustolle päätettäväksi:

1. todeta tilapäisen valiokunnan suorittaneen valmistelutyönsä huolellisesti ja riittävästi asiaa selvittäen,

2. merkitä tiedoksi ja huomioon otettavaksi kaupunginhallituksen ja asianosaisten lausunnot,

3. kaupunginhallituksen puheenjohtajiston nauttimasta luottamuksesta valiokunnan laatiman selvityksen perusteella.”

Kuten jo edellä mainitsin ei tilapäisen valiokunnan raportissa todettu kaupunginhallituksen puheenjohtajan Heikki Nivalan (kesk) tehneen mitään sellaista, joka olisi ollut peruste hänen syrjäyttämiseensä puheenjohtajan paikalta.

Valtuustossa ei valiokunnan raportista juurikaan keskusteltu ja Veikko Niemelä (YKY) esitti, suoraan että:

”- Valtuusto toteaa, että kaupunginhallituksen puheenjohtajisto on menettänyt luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvityksen ja asianosaisten lausuntojen perusteella.

- Valtuusto erottaa kuntalain 34 §:n nojalla kaupunginhallituksen puheenjohtajiston.

- Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1, 2, 3 ja 4 osalta kokouksessa ennen uusien puheenjohtajien valintaa.

- Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja 1 ja 2 varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2026 - 2027.”

Niemelän esitystä kannatti Vesa Ahola (PS).

Kokoukseen siis tuotiin esitys hallituksen puheenjohtajiston erottamisesta ja uuden valitsemisesta ilman että tilapäisen valiokunnan raportti antoi tähän mitään syytä. Koska kokous oli kutsuttu kiireellisellä aikataululla koolle, jäi asian valmistelu puutteelliseksi. Aikaa valmistelulle oli vain muutama päivä. Kukaan ei ollut valmistellut tällaista äänestystä, eli edes valiokunnassa tai kaupunginhallituksen kokouksissa ei ollut kartoitettu sitä, mitä tällaisesta epäluottamusäänestyksestä seuraisi. Vastaavasta asiasta oli olemassa kuntaliiton tulkinta ja hallinto-oikeuden tulkinta (case Ähtäri). Niiden käsitykset poikkesivat toisistaan siinä, että erotettaisiinko puheenjohtajisto kokonaan hallituksesta vai äänestettäisiinkö vain siitä, ovatko he enää kelvollisia puheenjohtajistoon? Siitäkään ei ollut etukäteen tietoa, että voitaisiinko samat henkilöt valita takaisin puheenjohtajistoon, vai pitäisikö puheenjohtajisto valita muiden hallituksen jäsenten keskuudesta. Tässä vaiheessa osa valtuutetuista esitti aikalisää ja asian palauttamista uuteen valmisteluun, jotta mahdollinen vaali voitaisiin valmistella paremmin. Itse olin samaa mieltä ja halusin, että oikeusoppineilta vielä selvitetään kumpi vaihtoehto kestää mahdolliset valitukset asiasta. Seuraava valtuusto oli määrä olla 26.5 ja siihen mennessä oli voitu asiaa selvittää.

Koska esityksen puheenjohtajiston erottamisesta teki Veikko Niemelä (YKY) ja sitä kannatti Vesa Ahola (PS) ja äänestyksessä kokouksen jatkamista kannattivat myös Paula Alatalo (PS), Kauko Jaakkola (vas), Henna Jyrkkä (YKY), Tarja Kaisanlahti (kesk), Tiina Karppinen (PS), Jesse Kerkelä (PS), Risto Korkalo (SDP), Sari Leinonen (YKY), Sirpa Masalin-Iivari (YKY), Suvi Nampajärvi (kesk), Kati Pelkonen (YKY), Anita Ruokamo (kesk) ja Kari-Antti Virkkula (YKY) oli siitä helppo päätellä, että tarkoitus oli selvästi äänestää ykköspuheenjohtajan paikasta. Eli käytännössä kohteena oli Heikki Nivala. Sitoutumattomat ja perussuomalaiset olivat siis nyt äänestyttämässä keskustalle sopimusneuvotteluissa luvattua kaupunginhallituksen ykköspuheenjohtajan paikkaa muutaman muun valtuutetun tuella.

Koska itse olin sitoutunut luottamuspaikkaneuvotteluissa yhdessä tekemäämme sopimukseen ja Kemijärvellä totuttuun tapaan, että muiden ryhmien luottamuspaikkoihin ei puututa, poistuin kokouksesta ja toivoin, että sitä ei enää jatkettaisi näin sekavassa tilanteessa. Lisäksi koska ei haluttu ottaa aikalisää selvittää edellä mainitsemiani kuntaliiton ja hallinto-oikeuden erilaisia tulkintoja vastaavasta asiasta.

Näin ollen voin hyvällä syyllä todeta, että minulla oli kokouksesta poistumiselleni täysin asiallinen syy, sillä en halunnut olla tekemässä mielestäni laitonta päätöstä. Lopullinen poistumiseni syy oli valtuuston kokouksessa yleisesti käytetty syy ” Muu syy”.

Nyt kaupunginhallitus on tehnyt kokouksesta poistuneista tutkintapyynnön poliisille. Ihmettelen kuinka monen julkisen tahon instanssin pitää tätä asiaa käsitellä.

Kemijärvellä 26.10.2026

Eino Meriläinen

Kemijärven kaupunginvaltuutettu

Selvitys- ja lausuntopyyntö EOAK/6252/2026

Senni Raimosvuo

Selvitys poistumisestani kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026

Ensisijaiset syyt:

Käytössäni ei ollut riittävästi tietoa, miten asiaa pitää käsitellä ja mistä ollaan päättämässä. Olin ollut etukäteen jo virkahenkilöstöön yhteydessä, miten mahdollinen äänestystilanne toteutetaan ja mitä lainopillisia kysymyksiä tähän liittyy. Kysymyksessä oli mm. seuraavat epäselvät asiat: Voiko erotettuja puheenjohtajia valita samaan tehtävään uudestaan? Erotetaanko puheenjohtajisto myös kaupunginhallituksen jäsenyydestä? Erityisesti jälkimmäinen kysymys oli epäselvä ja siitä käytiin myös vilkasta keskustelua valtuuston kokouksessa. Hallintojohtaja kertoi kokouksessa kuntaliiton julkaisun (Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella, 2021) linjauksesta, jonka mukaan puheenjohtajisto pitäisi erottaa myös toimielimestä. Kyseisessä kokouksessa ei nyt oltu noudattamassa tätä kuntaliiton linjausta, vaan tietoisesti toimimassa ohjeistuksen vastaisesti. Myös käytössä olevan oikeuskäytännön mukaan asia on hyvin epäselvä ja koin, että olemme tekemässä päätöstä, joka tulee olemaan lain ja hyvän hallintotavan vastainen.

En saanut kokouksen aikana kysymyksiini vastauksia, jotta olisin tiennyt a.) mistä äänestetään, b.) miten asia menee lainopillisesti oikein ja c.) mitä äänestyksen jälkeen tapahtuu. Koin, että valmistelu on tehty puutteellisesti, liiallisella kiireellä ja meillä ei ollut käytössä tarvittavia tietoja asian asiallisesta käsittelyjärjestyksestä. Tuli painostava tunne siitä, että puheenjohtaja haluttiin erottaa tehtävästään keinolla, millä hyvänsä. Toimimme valtuutettuina virkavastuulla, enkä voinut olla mukana tekemässä näin merkittävää päätöstä vajailla tiedoilla.

Toissijaiset syyt:

Päätöksen tulisi pohjautua tehtyyn tilapäisen lautakunnan selvitystyöhön. Ko. selvityksestä ei ollut perusteluja, miksi hallituksen puheenjohtajisto pitäisi erottaa. Lisäksi oli tiedossa, että ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja olivat itse allekirjoittaneet aloitteen, joten epäluottamus kohdistui pelkästään ensimmäiseen puheenjohtajaan. Kyseisen ensimmäisen puheenjohtajan toiminnasta ei löytynyt selvityksessä moitittavaa, eikä epäluottamukseen liittyviin kysymyksiin kokouksen kuluessa vastattu. ”Luottamusta joko on, tai ei ole” ei mielestäni ole vastuullinen tai hyvän hallintotavan mukainen peruste näin merkittävää asiaa päätettäessä.

Erottamisen kohteena oleville puheenjohtajiston jäsenille on varattava hallintolain mukainen tilaisuus tulla kuulluiksi luottamuspulan syistä ennen päätöksentekoa. Tässä

tapauksessa kuuleminen oli toteutettu ilman sitä tietoa, erotetaanko puheenjohtajisto myös toimielimen jäsenyydestä. Kuuleminen oli täten järjestetty virheellisesti.

Kemijärvellä 25.10.2026

Senni Raimosvuo

LAUSUNTO EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHELLE

Asia: EOAK/62527206 – Valtuutettujen epäasiallinen toiminta kokouksessa (K. Jaakkolan kantelu)

Lausunnon antaja: Tuula Helisten, kaupunginvaltuutettu

1. Lausunnon tarkoitus

Annan tällä lausunnolla täydentävän selvityksen 13.5.2026 pidetystä kaupunginvaltuuston kokouksesta ja niistä syistä, joiden vuoksi poistuin kokouksesta. Pyydän, että tämä lausunto ja aiemmin antamani kirjallinen selvitys otetaan huomioon arvioitaessa kantelussa esitettyjä väitteitä valtuutettujen epäasiallisesta toiminnasta.

Olen yksi kyseisestä kokouksesta poistuneista valtuutetuista. Olen antanut tapahtumista kirjallisen selvityksen 24.8.2026.

Katson, ettei toimintaani voida arvioida asianmukaisesti tarkastelemalla ainoastaan kokouksesta poistumista. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös asian käsittelyn yhteydessä useaan otteeseen esiin riittävyys, kokouksessa annetut tiedot, päätöksenteon oikeudelliset edellytykset sekä ne perusteet, joiden vuoksi katsoin, ettei asiaa voitu vastuullisesti ratkaista ilman lisäselvityksiä.

2. Poistumiseni syyt ja huoli päätöksenteon lainmukaisuudesta

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin tilapäisen valiokunnan loppuraporttia ja esitystä kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen puheenjohtajiston luottamusta koskevassa asiassa.

Kokoustilanteessa minulle ei muodostunut riittävän selvää käsitystä siitä, mistä asiassa tosiasiassa oltiin päättämässä ja millaisia oikeudellisia seurauksia päätöksellä olisi. Epäselvää oli muun muassa se, kohdistuiko mahdollinen erottaminen kaupunginhallituksen puheenjohtajaan, koko puheenjohtajistoon vai myös kaupunginhallituksen muihin jäseniin. Katsoin, että olisin joutunut tekemään päätöksen ilman riittäviä tietoja päätöksen täsmällisestä kohteesta, oikeudellisista perusteista ja seurauksista.

Minulla oli vakava huoli siitä, että päätöksenteko voisi tapahtua puutteellisen valmistelun ja epäselvien päätöksentekoperusteiden varassa. koska valtuutettuna pidän velvollisuutenani huolehtia siitä, että päätöksenteko perustuu riittäviin tietoihin ja että asian ratkaiseminen tapahtuu lainmukaisessa järjestyksessä, en voinut vastuullisesti hyväksyä tilannetta, jossa päätöksen lainmukaisuudesta ja oikeusvaikutuksista ei ollut käytettävissä riittävän selkeää selvitystä.

Kiellän, että poistumiseni olisi perustunut haluun estää kaupungin päätöksentekoa, vaikeuttaa kokouksen kulkua tai toimia epäasiallisesti. Poistumiseni taustalla oli vakava huoli siitä, että olisin joutunut osallistumaan päätöksentekoon, jonka lainmukaisuudesta ja riittävästä tietopohjasta en voinut käytettävissä olleiden tietojen perusteella varmistua. En

myöskään poistunut kokouksesta ilmoittamatta. Pyydän, että tämä seikka tarkistetaan kokouksen tapahtumista ja käytettävissä olevasta videotallenteesta.

3. Asian valmistelun puutteet ja hallintojohtajan ilmoitukset

Kokouksessa hallintojohtaja toi esiin ennakkopäätöksiä, joista käsitykseni mukaan toinen oli lainvoimainen ja toinen ei. Lisäksi hallintojohtaja totesi, ettei asian valmisteluun ollut annettu riittävästi aikaa. Nämä seikat olivat olennaisia arvioitaessa, oliko asia riittävästi valmisteltu päätöksentekoa varten. Kun kokouksessa tuotiin esiin oikeudellisiin ratkaisuihin liittyviä kysymyksiä ja samalla todettiin valmisteluun käytettävissä olleen ajan riittämättömyys asian vakava luonne huomioiden, niin pidän perusteltuna, että asiaa olisi selvitetty lisää ennen päätöksentekoa. Lisäksi asia-aineistona ollut tilapäisen valiokunnan loppuraportissa ei käsitykseni mukaan ollut riittävän selkeää varsinaista päätösehdotusta kaupunginvaltuustolle. Tämä lisäsi kohdallani epäselvyyttä siitä, mitä valtuuston oli päätöksessään tarkoitus ratkaista.

Kuntalain 34 §:ssä säädetään erikseen toimielimen jäsenten erottamisesta ja puheenjohtajiston erottamisesta luottamuksen menettämisen perusteella. Näiden menettelyjen kohteet ja oikeudelliset vaikutukset eivät ole samoja. Päätöksenteon kohteen ja oikeusvaikutusten olisi siksi tullut olla valtuutetuille yksiselitteisiä. Asian käsittelyä pyydettiin siirtämään uudelleen valmisteltavaksi seuraavaan valtuuston kokoukseen, jotta valmistelun puutteet olisi voitu korjata ja valtuutetuille olisi voitu antaa riittävät tiedot asian ratkaisemiseksi. Katson, että asian siirtäminen tai palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi olisi ollut perusteltu tapa varmistaa päätöksenteon asianmukaisuus.

Edellä mainitsemani seikat eivät olisi tarkoittanut asian ratkaisemisen estämistä, vaan sen varmistamista, että päätös tehdään riittävän valmistelun ja selkeän päätösesityksen perusteella. Pyydän, että hallintojohtajan kokouksessa esittämät lausumat, niiden perusteena olleet ennakkopäätökset sekä tilapäisen valiokunnan loppuraportin sisältö otetaan huomioon arvioitaessa tapahtumien kulkua ja toimintani perusteita.

4. Kantelussa esitetty väite epäasiallisesta toiminnasta

Kantelussa kokouksesta poistumista kuvataan epäasialliseksi toiminnaksi. Katson, että tällaista arviota ei voida tehdä asianmukaisesti, jos tarkastelu perustuu yksinomaan siihen, että valtuutettu poistui kokouksesta, eikä siinä selvitetä poistumisen syitä ja päätöksentekotilanteen olosuhteita. Toimintaani tulisi arvioida aiemmin esittämäni perusteella ja arvioida kokonaisuutena. Olennaista on ottaa huomioon, miksi poistuin, mitä kokouksessa oli tuotu esiin päätöksenteon lainmukaisuudesta ja valmistelun riittävyydestä sekä millaiset tosiasialliset edellytykset valtuutetuilla oli esitetyn perusteella ymmärtää päätöksen sisältö ja vaikutukset.

En katso toimineeni epäasiallisesti, koska päätöksentekohetkellä en voinut hyväksyä asian ratkaisemista olosuhteissa, joissa pidin päätöksenteon edellytyksiä olennaisesti epäselvinä. Pyydän, että arvioinnissa erotetaan toisistaan kokouksessa todennettavissa olevat

tapahtumat, kantelijan niistä esittämät tulkinnat ja se oikeudellinen arvio, joka menettelyn hyväksyttävyydestä voidaan tehdä.

5. Vertailu 25.2.2008 pidettyyn kaupunginvaltuuston kokoukseen

Pyydän ottamaan arvioinnissa huomioon myös 25.2.2008 pidetyn kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan 2/2008, jossa käsiteltiin keskustan kouluverkkoa. Käsitykseni mukaan kyseisessä kokouksessa kaksi nykyisessäkin kaupunginvaltuustossa toimivaa henkilöä Tarja Kaisanlahti ja Vekko Niemelä poistuivat kesken kokouksen siten, ettei valtuuston päätösvaltaisuus enää säilynyt. Tämän jälkeen puheenjohtaja piti tauon, pyysi varavaltuutetut paikalle ja kokousta jatkettiin.

Lisäksi käsitykseni mukaan puheenjohtaja antoi valtuutetuille puheenvuoroja vielä sen jälkeen, kun valtuuston päätösvaltaisuus oli poistuneiden valtuutettujen vuoksi kokouksen päätösvaltaisuus oli lakannut. Kokousta ei tuolloin keskeytetty välittömästi, vaan puheenvuorojen antamista jatkettiin. Asian käsittelyn yhteydessä on mielestäni hyvä ottaa huomioon miten , miten kokouksen puheenjohtajan olisi tullut menetellä tilanteessa, jossa valtuuston päätösvaltaisuus ei enää täyttynyt. Olisiko puheenjohtajan tullut keskeyttää kokous, todeta päätösvaltaisuuden puuttuminen ja pyytää varavaltuutetut paikalle ennen kokouksen jatkamista? Pidän tärkeänä, että myös puheenjohtajan menettelyä ja kokouksen jatkamisen edellytyksiä arvioidaan kyseisen kokouksen pöytäkirjan ja muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Jos voidaan todeta, että valtuuston päätösvaltaisuus oli lakannut, on tarpeen ottaa huomioon se, millä perusteella kokousta jatkettiin ja oliko menettely asianmukainen. Pyydän, että tämä seikka otetaan huomioon arvioitaessa vuoden 2008 kokouksen tapahtumia ja verrattaessa niitä 13.5.2026 pidettyyn kokoukseen. Käsitykseni mukaan kaksi vuoden 2008 kokouksessa poistunutta henkilöä ovat osallisia nykyisin tässä esitettyihin vaatimuksiin, joiden perusteella minun ja muiden poistumistumiseen arvioidaan epäasiallisena toimintana. Tiedän, että aiempi tapahtuma ei yksin ratkaisisi oman menettelyni oikeudellisen arvioinnin. Se on kuitenkin mahdollisesti merkityksellinen vertailukohta arvioitaessa sitä, sovelletaanko valtuutettujen toimintaan yhdenmukaisia arviointiperusteita riippumatta siitä, ketkä ovat kulloinkin toimineet. Pyydän, että vuoden 2008 tapahtumien kulku ja niiden käsittely selvitetään asiakirjoihin perustuen eikä niitä sivuuteta arvioinnissa.

6. Arvioinnissa huomioon otettavat asiakirjat ja tallenteet

Pyydän, että asian arvioinnissa otetaan huomioon ainakin seuraavat asiakirjat ja tallenteet:

1. Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 25.2.2008, pöytäkirja 2/2008, keskustan kouluverkkoa koskeva asia.
2. Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 13.5.2026, § 63, tilapäisen valiokunnan raportti ja esitys kaupunginvaltuustolle.
3. Kaupunginvaltuuston kokouksen 13.5.2026 videotallenne eli striimi.

4. Valtuutettujen 24.8.2026 antamat kirjalliset selvitykset, erityisesti liite 1.
5. Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 14.9.2026, § 113, asian myöhempi käsittely.

Erityisesti 13.5.2026 pidetyn kokouksen tallenteesta voidaan arvioida, mitä kokouksessa tosiasiallisesti sanottiin, mitä hallintojohtaja ilmoitti, miten asian siirtämisestä keskusteltiin ja miten kokouksesta poistuminen tapahtui. Vuoden 2008 pöytäkirjan osalta pyydän selvittämään, ketkä kokouksesta poistuivat, milloin päätösvaltaisuus mahdollisesti lakkasi, miten puheenjohtaja menetteli tämän jälkeen ja millä tavoin kokousta jatkettiin. Pyydän, että asiakirjoja tarkastellaan kokonaisuutena ja niiden sisältö suhteutetaan tapahtumien asiayhteyteen. Näin voidaan välttää se, että menettelyä arvioidaan puutteellisten tai asiayhteydestään irrotettujen tietojen perusteella.

7. Johtopäätökset ja pyyntö eduskunnan oikeusasiamiehelle

Pyydän eduskunnan oikeusasiamiestä arvioimaan menettelyäni ottaen huomioon kaikki edellä esitetyt seikat. Pyydän erityisesti arvioimaan:

1. Oliko asian valmistelu, päätösesityksen sisältö ja päätöksenteon oikeudellinen perusta riittävän selviä.
2. Oliko valtuutetuilla käytettävissään riittävät tiedot asian ratkaisemiseksi.
3. Olisiko asian siirtäminen tai palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi ollut perusteltua.
4. Mitä merkitystä hallintojohtajan kokouksessa esittämillä lausumilla ja tilapäisen valiokunnan loppuraportin päätösehdotuksen puuttumisella on tapahtumien arvioinnissa.
5. Mikä merkitys vuoden 2008 kokouksen tapahtumilla ja puheenjohtajan menettelyllä on vertailukohtana ikään kuin ennakkotapauksena.
6. Onko valtuutettujen toimintaa arvioitu yhdenmukaisin ja tasapuolisin perustein.

Korostan, että tarkoitukseni ei ollut estää kaupungin päätöksentekoa. Halusin varmistaa, että päätöksenteko tapahtuu lainmukaisesti, asianmukaisen valmistelun pohjalta ja siten, että valtuutetut ymmärtävät, mistä he ovat päättämässä. Valtuutettuna en voinut vastuullisesti hyväksyä päätöksentekoa tilanteessa, jossa päätöksen kohde, oikeudelliset vaikutukset ja valmistelun riittävyys olivat mielestäni olennaisesti epäselviä. Pyydän, että toimintaani arvioidaan näiden tosiasiallisten ja oikeudellisten perusteiden pohjalta eikä pelkästään kokouksesta poistumisen perusteella.

Paikka ja päiväys: Kemijärvi 27.10.2026

Tuula Helisten

valtuutettu

Selvitys poistumiestani Kemijärven kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026

Valtuuston kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin tilapäisen valiokunnan raporttia ja esitystä kaupunginvaltuustolle. Tilapäinen valiokunta oli kuullut asianosaisia mutta ei tehnyt mitään esitystä asiasta.

Kaupunginvaltuutettu Veikko Niemelä esitti, että kaupunginhallituksen puheenjohtajisto on menettänyt luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvityksen ja asianosaisten lausuntojen perusteella. Tämän takia kaupunginvaltuusto erottaa kaupunginhallituksen puheenjohtajiston. Niemelän esitystä kannatettiin.

Kaydyssä keskustelussa vähemmistöön jäänyt osapuoli esitti asiaa uuteen valmisteluun, jonka aikana selvitetään voidaanko pelkkä puheenjohtajisto erottaa vaan pitääkö koko hallitus erottaa. Asiasta ei ollut olemassa selvää oikeuskäytäntöä. Näin estettäisiin laittoman päätöksen tekeminen tässä kokouksessa. Kahden viikon kuluttua oli ennalta ilmoitettu kaupunginvaltuuston kokous, johon mennessä olisi selvitys ehditty tehdä.

Keskustelussa myös kaupunginjohtaja puheenvuorossaan korosti varovaisuusperiaatetta kiistanalaisten asioiden käsittelyssä.

Mitkään vetoamiset ja perustelut uudelleen valmistelun puolesta eivät auttaneet vaan valtuutettujen enemmistö halusi päättää asiasta välittömästi ilman lisäselvityksiä.

Minun mielestäni kaupunginvaltuusto oli tekemässä laitonta päätöstä puutteellisten tietojen ja puutteellisen valmistelun takia, enkä näin ollen voinut osallistua enää kokoukseen. Poistuin paikalta ja sanoin syyksi muu syy.

Kemijärvellä 27.10.2026

Juha Pikkarainen
kaupunginvaltuutettu VL

Selvitys

heikki.nivala@lh.kemijarvi.fi
Kirjaamo@kemijarvi.fi

Eduskunnan oikeusasiamiehen toimiston pyytämä selvitys

Olen antanut jo aiemmin selvityksen asiasta ja todennut, että olen poistunut kokouksesta ko. kokouksesta valtuuston kokouksesta poistumisessa yleisesti käytetyn ja hyväksytyn syyn "Muu syy" mukaisesti. Koska on tiedossa, että poliisille on tehty samasta asiasta selvityspyyntö/rikosilmoitus, pidättäydyn muita osin kommentoimasta asiaa. Voin antaa pyydetyn selvityksen sen jälkeen, kun poliisi on selvittänyt asia ja tehnyt asia koskevan päätöksen.

Terveisin
Heikki Nivala
Kemijärvi

Tämä sähköpostiviesti mahdollisine liitteineen voi sisältää luottamuksellista tai ei-julkista tietoa, ja on tarkoitettu ainoastaan nimetyn vastaanottajan käyttöön. Jos tätä sähköpostiviestiä ei ole tarkoitettu Sinulle, sen käyttö, kopiointi, muuttaminen ja hallussapito on kiellettyä. Sinun on heti poistettava viesti ja kaikki sen kopiot järjestelmästäsi. Tällaisen viestin osalta olet sovellettavissa olevan lainsäädännön tai sitä koskevien sopimuksien mukaan vaitiolovelvollinen, etkä saa myöskään välittää viestiä eteenpäin etkä käyttää viestiä hyväksesi.

SELVITYS JA LAUSUNTO KOSKIEN KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUKSESTA POISTUMISTANI

Olen saanut tiedoksi Eduskunnan oikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyynnön, joka koskee Kemijärven kaupunginvaltuuston 13.5.2026 kokouksesta poistuneiden valtuutettujen menettelyä.

Annan seuraavan selvityksen ja lausunnon omalta osaltani.

1. Poistumiseni kokouksesta

Olin läsnä Kemijärven kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.5.2026 ja poistuin kokouksesta kesken kokouksen. Ilmoitin poistumisestani valtuuston puheenjohtajalle kirjallisesti. Poistumisilmoitukseen merkitsin poistumisen syyksi ”muu syy”. Poistumisilmoitus on valtuuston pöytäkirjan liitteenä.

Valtuuston puheenjohtaja otti poistumisilmoituksen vastaan ja merkitsi siihen allekirjoituksensa. Hän ei ilmoittanut minulle, että poistumiseni syy olisi pitänyt tarkemmin yksilöidä tai perustella. Hän ei myöskään ilmoittanut, ettei ”muu syy” olisi hyväksyttävä poistumisen syy.

Minulle ei siten kokoustilanteessa syntynyt mitään sellaista käsitystä, että tekemäni poistumisilmoitus olisi ollut puutteellinen tai ettei sitä olisi hyväksytty.

2. Hallintosäännön mukainen menettely

Kemijärven kaupungin vuonna 2026 voimassa olevan hallintosäännön 100 §:ssä todetaan, että poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava kirjallisesti puheenjohtajalle. Lisäksi pöytäkirjaan merkitään, mihin aikaan ja minkä asian käsittelyn aikana valtuutettu poistuu.

Toimin juuri tämän määräyksen mukaisesti ilmoittaessani poistumisestani kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

Hallintosäännön 98 §:ssä puolestaan määrätään varavaltuutetun kutsumisesta. Sen mukaan valtuutetun tulee ilmoittaa esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajalle tai johdonsihteerille, ja saatuaan tiedon esteestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan varavaltuutettu.

Olen ilmoittanut poistumisestani puheenjohtajalle. En ole itse ollut vastuussa varavaltuutetun kutsumisesta, vaan hallintosäännössä kyseinen tehtävä on osoitettu puheenjohtajalle tai sihteerille tilanteessa, jossa kyse on esteestä tai esteellisyydestä. Puheenjohtaja ei kysynyt minulta varavaltuutetun kutsumisesta eikä ilmoittanut minulle, että minun olisi tullut tehdä asiassa vielä jokin muu toimenpide.

3. ”Muu syy” poistumisen syynä

Pidän asian arvioinnissa olennaisena sitä, että ”muu syy” on ollut Kemijärven kaupunginvaltuustossa käytetty tapa ilmoittaa poissaolosta tai poistumisesta.

Minulle ei ole ennen 13.5.2026 kokousta tai kyseisen kokouksen aikana ilmoitettu, että ”muu syy” ei olisi hyväksyttävä merkintä poissaolo- tai poistumisilmoituksessa. Myöskään poistumisilmoitukseni vastaanottanut puheenjohtaja ei ilmoittanut minulle, että merkintää pitäisi täsmentää. Hän vastaanotti ilmoituksen ja allekirjoitti sen.

Jos puheenjohtaja olisi katsonut, että ”muu syy” ei ollut riittävä, olisi minulla ollut mahdollisuus antaa asiasta tarkempi selvitys. Minulta ei kuitenkaan pyydetty tällaista tarkennusta.

4. Menettelyn yhdenmukaisuus

Pidän merkityksellisenä myös sitä, miten vastaavia tilanteita on käsitelty kaupunginvaltuustossa.

Samasta 13.5.2026 kaupunginvaltuuston kokouksesta oli ainakin kaksi valtuutettua poissa koko kokouksen ajan. Ainakin toisen näistä valtuutetuista poissaolon syyksi oli merkitty samainen ”muu syy”.

Tietääkseni sama valtuutettu oli poissa myös kyseisen kokouksen jatkokokouksesta ”muu syy” -merkinnällä. Puheenjohtaja ei tällöinkään pyytänyt häntä tarkentamaan poissaolon syytä.

Tämä osoittaa ainakin sen, että ”muu syy” ei ole ollut yksittäinen tai poikkeuksellinen tapa ilmoittaa poissaolosta kaupunginvaltuustossa.

En tällä lausunnolla ota kantaa kyseisen valtuutetun poissaolojen hyväksyttävyyteen tai hänen toimintaansa muutoin. Tuon asian esiin ainoastaan sen arvioimiseksi, millainen käytäntö kaupunginvaltuustossa on ollut.

5. Myöhempi vastaava tilanne 14.9.2026

Pidän asian arvioinnin kannalta merkityksellisenä myös sitä, että 14.9.2026 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa eräs valtuutettu poistui kesken kokouksen ilmoittaen syyksi ”matkaesteen”. Oman havaintoni mukaan puheenjohtaja hyväksyi tässä tilanteessa valtuutetun poistumisen kokouksesta eikä kutsunut hänen tilalleen varavaltuutettua.

Tuon tämän esiin sen vuoksi, että se osoittaa käytännön valtuustotyössä olevan mahdollista, että valtuutettu ilmoittaa poistumisestaan kesken kokouksen ja puheenjohtaja käsittelee poistumisen ilman, että valtuutetulta edellytetään erillistä henkilökohtaista selvitystä tai että poistumistilanteessa välttämättä kutsutaan varavaltuutettua paikalle.

6. 13.5.2026 kokouksen päätösvaltaisuuden menettäminen

Haluan lisäksi tuoda Eduskunnan oikeusasiamiehen tietoon, että 13.5.2026 valtuuston kokous menetti päätösvaltaisuutensa sen jälkeen, kun osa valtuutetuista oli poistunut kokouksesta.

Kemijärven kaupungin omassa kokousta koskevassa tiedotteessa todetaan, että osa valtuutetuista poistui salista, minkä seurauksena kokous menetti päätösvaltaisuutensa ja kokous jouduttiin keskeyttämään kesken asian käsittelyn.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Kemijärven kaupungin hallintosäännön 100 §:ssä on lisäksi nimenomainen määräys siitä, että mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Oman havaintoni mukaan puheenjohtaja kuitenkin jatkoi kokouksen johtamista sen jälkeen, kun kokous ei enää ollut päätösvaltainen ja antoi valtuutetuille edelleen puheenvuoroja.

Pidän tätä seikkaa olennaisena tuoda esiin, koska kantelussa arvioidaan nimenomaan valtuutettujen poistumista ja sen vaikutusta kokouksen toimintaan. Kokouksen päätösvaltaisuuden menettäminen ei kuitenkaan ollut yksinomaan poistuneiden valtuutettujen ratkaistavissa oleva asia, vaan päätösvaltaisuuden toteaminen ja sen jälkeen noudatettava kokousmenettely kuuluivat puheenjohtajan tehtäviin.

En tällä lausunnolla ota lopullisesti kantaa siihen, mikä oikeudellinen merkitys puheenjohtajan menettelyllä on, vaan tuon tapahtuneen oikeusasiamiehen arvioitavaksi.

7. Poistumiseni ja kokouksen päätösvaltaisuuden välinen yhteys

Olen ilmoittanut poistumisestani asianmukaisesti puheenjohtajalle kirjallisesti. Puheenjohtaja vastaanotti ilmoituksen, allekirjoitti sen eikä ilmoittanut minulle, että ilmoitus olisi puutteellinen tai että poistumiseni olisi edellyttänyt muuta menettelyä.

Se, että useiden valtuutettujen poistumisen seurauksena valtuusto menetti päätösvaltaisuutensa, ei muuta sitä, miten olen itse poistumiseni osalta menetellyt.

Käsitykseni mukaan yksittäisen valtuutetun velvollisuutta ei voida arvioida jälkikäteen sen perusteella, että useiden valtuutettujen poistumisten yhteisvaikutuksena kokous menetti päätösvaltaisuutensa, jos valtuutettu on itse ilmoittanut poistumisestaan asianmukaisesti.

8. Kantelussa esitetty väite epäasiallisesta toiminnasta

Kantelukirjeessä menettelyäni kuvataan valtuutetun epäasiallisena toimintana ja kokouksesta poistumisena. En pidä tätä kuvausta oman menettelyni osalta perusteltuna. En poistunut kokouksesta ilmoittamatta. Päinvastoin ilmoitin poistumisestani nimenomaisesti ja kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtaja vastaanotti ilmoituksen ja allekirjoitti sen.

Olen siten toiminut sen menettelytavan mukaisesti, joka Kemijärven kaupungin hallintosäännössä on määrätty kesken kokouksen poistumisesta. Lisäksi varavaltuutetun kutsumisesta huolehtiminen ei ollut minun tehtäväni sen jälkeen, kun olin ilmoittanut poistumisestani puheenjohtajalle.

9. Oma käsitykseni menettelyni asianmukaisuudesta

Arvioin oman menettelyni seuraavasti:

1. Olin kaupunginvaltuuston kokouksessa läsnä.
2. Poistuin kokouksesta kesken kokouksen.
3. Ilmoitin poistumisestani kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle (pöytäkirjan liitteenä).
4. Merkitsin poistumisen syyksi ”muu syy”.
5. Puheenjohtaja vastaanotti ilmoituksen ja allekirjoitti sen.
6. Puheenjohtaja ei pyytänyt minulta tarkempaa selvitystä poistumiseni syystä.
7. Puheenjohtaja ei ilmoittanut, ettei ”muu syy” olisi hyväksyttävä ilmoitus.
8. Puheenjohtaja ei ilmoittanut minulle, että minun olisi tullut tehdä poistumiseni osalta jokin muu toimenpide.
9. Varavaltuutetun kutsuminen ei ollut minun tehtäväni.

Näillä perusteilla katson, että olen itse menetellyt asianmukaisesti ja kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Kuntalain 85 §:ssä säädetään luottamushenkilön virheellisestä menettelystä luottamustoimessa. Säännöksen soveltaminen edellyttää arviota siitä, onko luottamushenkilö toimessaan menetellyt velvollisuuksiensa vastaisesti.

Oman toimintani osalta en katso toimineeni tällä tavalla.

10. Esteellisyydestä

Eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyynnössä on pyydetty kiinnittämään huomiota kuntalain ja hallintolain esteellisyyttä koskeviin säännöksiin. Koska kantelu koskee myös omaa menettelyäni, pidän asianmukaisena, että en osallistu sellaisen kaupungin lausunnon valmisteluun tai ratkaisemiseen siltä osin kuin siinä arvioidaan henkilökohtaisesti omaa toimintaani.

Kuntalain 97 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä. Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään.

Tämän lausunnon annan siis omana selvityksenäni Eduskunnan oikeusasiamiehen pyynnön mukaisesti.

Yhteenveto

Olen poistunut Kemijärven kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026 ja ilmoittanut poistumisestani asianmukaisesti kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

Poistumisilmoitukseen merkitsemäni ”muu syy” ei ollut puheenjohtajan vastaanottohetkellä sellainen merkintä, jonka hän olisi ilmoittanut olevan riittämätön. Puheenjohtaja vastaanotti ilmoituksen ja allekirjoitti sen pyytämättä minulta lisäselvitystä.

Kemijärven kaupungin vuoden 2026 hallintosäännön mukaan kesken kokouksen poistumisesta tulee ilmoittaa kirjallisesti puheenjohtajalle. Olen tämän velvollisuuden täyttänyt. Hallintosäännössä säädetään lisäksi varavaltuutetun kutsumisesta sekä siitä, että päätösvaltaisuuden menettäessään puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

13.5.2026 kokous menetti päätösvaltaisuutensa valtuutettujen poistumisten seurauksena ja kaupungin oman tiedotteen mukaan kokous keskeytettiin.

Oman menettelyni osalta katson kuitenkin toimineeni asianmukaisesti ja hallintosäännön mukaisesti. En ole jättänyt poistumisestani ilmoittamatta, enkä ole saanut puheenjohtajalta sellaista ohjetta, jonka perusteella minun olisi tullut toimia toisin.

Kemijärvellä 24.9.2026

Riitta Savukoski
kaupunginvaltuutettu

Selvitys poistumisestani Kemijärven kaupunginvaltuuston kokouksesta 13.5.2026.

Valtuuston kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin tilapäisen valiokunnan raporttia ja esitystä kaupunginvaltuustolle. Tilapäinen valiokunta oli kuullut asianosaisia, mutta ei tehnyt mitään esitystä asiasta.

Kaupunginvaltuutettu Veikko Niemelä esitti, että kaupunginhallituksen puheenjohtajisto on menettänyt luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvityksen ja asianosaisten lausuntojen perusteella ja tämän vuoksi erottaa kaupunginhallituksen puheenjohtajiston. Niemelän esitystä kannatettiin.

Käydyssä keskustelussa vähemmistöön jäänyt osapuoli esitti asian palauttamista uuteen valmisteluun, jossa olisi selvitetty voidaanko puheenjohtajisto erottaa myös kaupunginhallituksesta vai pitääkö koko kaupunginhallitus erottaa. Asiasta ei ollut olemassa selvää oikeuskäytäntöä. Näin estettäisiin laittoman päätöksen tekeminen kyseisessä kokouksessa. Edellä mainitut asiat olisivat olleet ratkaisevassa merkityksessä asiaa päätettäessä.

Keskustelussa myös kaupunginjohtaja puheenvuorossaan korosti varovaisuusperiaatetta kiistanalaisien asioiden käsittelyssä.

Ennalta ilmoitettu kaupunginvaltuuston kokous olisi ollut kahden viikon päästä, jolloin olisi ollut riittävästi aikaa selvittää ja huolella valmistella kyseinen asia.

Mitkään perustelut ja vetoamiset asian palauttamista uudelleen valmisteluun eivät auttaneet, vaan valtuutettujen enemmistö halusi päättää asiasta välittömästi.

Mielestäni kaupunginvaltuusto oli tekemässä laitonta päätöstä puutteellisen valmistelun ja -selvityksen vuoksi, enkä näin ollen voinut enää osallistua kokoukseen. Poistuin paikalta ilmoittaen syyksi: muu syy.

Kemijärvi 27.10.2026

Kirsti Ojala

Kaupungin varavaltuutettu